

Τα παιδικά αναγνώσματα και η πορεία τους από τον 19^ο
αιώνα μέχρι σήμερα

Η Παιδική Λογοτεχνία

Ονόματα μαθητριών:

Μπουλούγαρη Ελίνα

Περιφανάκη Σουζάνα

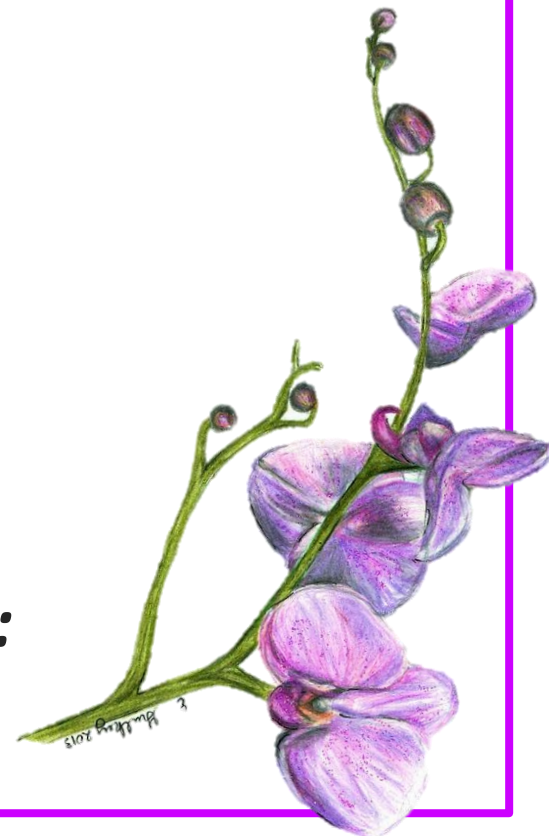
Σταθακάρου Κατερίνα

Σταθοπούλου Αναστασία

Στεργίου Πηνελόπη

Επιβλέπουσα καθηγήτρια:

Δρ Καλλιόπη Θαναηλάκη

Λίγα Λόγια...

- ❖ Η ιστορία της ξεκίνησε παράλληλα με το κίνημα του Διαφωτισμού στην Ευρώπη ενώ τα πρώτα έργα στη χώρα μας ανιχνεύτηκαν στα μέσα του 19ου αιώνα. Με το πέρασμα των χρόνων αναγνωρίστηκε η ιδιαιτερότητά της και έτσι πλέον αποτελεί ένα ξεχωριστό λογοτεχνικό είδος.

1η περίοδος: 1835-1858

2η περίοδος: 1858-1917

3η περίοδος: 1917-1940

4η περίοδος: 1940-1974

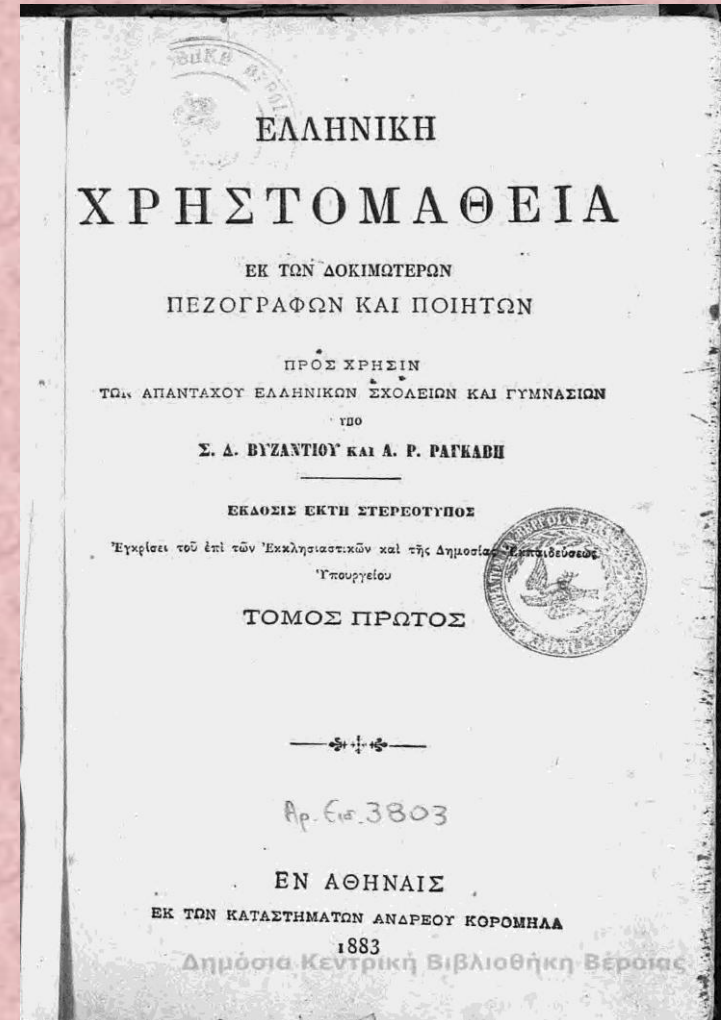
5η περίοδος: 1974 έως σήμερα

Νεοελληνική
Παιδική
Λογοτεχνία

1^η Περίοδος

(1835 – 1858)

- ❖ Την πρώτη περίοδο θα τη χαρακτηρίζαμε νηπιακή ηλικία της Παιδικής Λογοτεχνίας, γιατί εδώ έχουμε τις πρώτες προσπάθειες για δημιουργία συνείδησης των συγγραφέων.
- ❖ Οι υπεύθυνοι καταβάλλουν αξιόλογες προσπάθειες ώστε να δημιουργήσουν κάποια έργα - όχι πάντως σημαντικά από ποιοτική άποψη – για το παιδί.
- ❖ Κατατάσσεται πια ως ένας ξεχωριστός κλάδος της λογοτεχνίας στη συνείδηση των υπευθύνων .
- ❖ Κυκλοφορία κάποιων περιοδικών, οι λογής Χρηστομάθειες
- ❖ Καθαρεύουσα - άκρατος διδακτισμός - επικράτηση έντονης εθνοθηρησκευτικής αντίληψης

2^η Περίοδος (1858-1917)

Γεροστάθης:

- Λέων Μελάς
- Πρότυπο του έργου είναι το γαλλικό σύγγραμμα Simon de Nantua
- πρόκληση του ενδιαφέροντος των παιδιών μέσω της εναλλαγής των τεχνικών αφήγησης

Τραγουδάκια για παιδιά:

Ο Αλέξανδρος Πάλλης άρχισε την συγγραφή παιδικών ποιημάτων στη δημοτική στη συλλογή του Τραγουδάκια για παιδιά, και η αξιοποίηση της τεχνοτροπίας του δημοτικού τραγουδιού στη δεύτερη συλλογή του με τίτλο Ταμπουράς και Κόπανος.

Ο Τρομάρας:

- Γεώργιος Βιζυηνός
- πρώτο παιδικό διήγημα της ελληνικής λογοτεχνίας στη δημοτική
- Ο Βιζυηνός τολμά σε μια εποχή που όλοι καταφρονούσαν την δημοτική γλώσσα.

Παραμύθι χωρίς όνομα:

- το δεύτερο παιδικό βιβλίο της Πηνελόπης Δέλτα
- Το έργο αυτό εκδόθηκε σε μια ιστορική χρονική στιγμή που το ελληνικό αναγνωστικό κοινό ήταν έτοιμο να υιοθετήσει τα διδάγματά του.

3^η Περίοδος

(1917-1940)

- ❖ **Ο διδακτισμός:** Ο συγγραφέας δηλαδή παιδικών κειμένων, επιχειρεί να διδάξει και να διαπαιδαγωγήσει το παιδί, προσπάθεια την οποία καλύπτει κάτω από ένα λογοτεχνικό μανδύα.
- ❖ **Ο εθνικός και θρησκευτικός φρονηματισμός:** Συναφής με το διδακτισμό. Η τάση αυτή, η οποία οφείλεται στην πρόθεση του συγγραφέα να προβάλλει τις έννοιες πατρίδα και θρησκεία και να τονώσει το εθνικο-πατριωτικό και θρησκευτικό συναίσθημα
- ❖ **Ο συντηρητισμός:** Η τάση αυτή οδηγεί το συγγραφέα παιδικών κειμένων να παρουσιάζει το παιδί πάντα υπάκουο και πειθαρχικό, χωρίς ιδιαίτερους προβληματισμούς και ανησυχίες.
- ❖ **Ο ιδεαλισμός:** Σύμφωνα με την τεχνοτροπία αυτή, εξιδανικεύονται τα πάντα, αποκρύπτεται η αλήθεια και τα κοινωνικά προβλήματα από τα παιδιά. Επικρατεί η τάση να εμφανίζονται τα πάντα ωραιοποιημένα.

4^η Περίοδος

(1940-1974)

- ❖ Η τέταρτη περίοδος καλύπτει τον ελληνοϊταλικό πόλεμο, την κατοχή, τον εμφύλιο σπαραγμό, τη ζοφερή δεκαετία του '50 και τη δεκαετία του '60, το 1967 και τελειώνει με την πτώση της Δικτατορίας το 1974.
- ❖ Την περίοδο αυτή, ευτυχώς μόνο για μια δεκαετία (1945-1955), παρατηρείται μια κάμψη στην παραγωγή και προώθηση της Παιδικής Λογοτεχνίας.
- ❖ Οι μεταφράσεις έργων από την ξένη παιδική λογοτεχνία αυξάνονται και μεταφράζονται οι καλύτεροι συγγραφείς.
- ❖ Την περίοδο αυτή ιδρύεται η Γυναικεία Λογοτεχνική Συντροφιά και ο Κύκλος του Ελληνικού Παιδικού Βιβλίου, οι οποίοι θέτουν τα θεμέλια για την οικοδόμηση της νεότερης Ελληνικής Παιδικής Λογοτεχνίας.

5^η Περίοδος

(1974 έως σήμερα)

- ❖ Ιδρύονται βιβλιοθήκες, εκδίδονται νέα παιδικά περιοδικά και η παραγωγή αυξάνεται κατακόρυφα. Εμφανίζονται τα πρώτα βιβλία επιστημονικής φαντασίας ενώ η θεματογραφία διευρύνεται και καλύπτει θέματα όπως η ειρήνη και ο πόλεμος, η οικολογία, οι ανθρώπινες σχέσεις, τα κοινωνικά προβλήματα.
- ❖ Χαρακτηριστικά της είναι η αμφισβήτηση, η ειρωνεία και η κριτική που ασκούν στα κοινωνικά συστήματα και τις καθιερωμένες αξίες. Στα έργα διακρίνεται ο στοχασμός και η μελαγχολία.
- ❖ Μετά το 1975 οι ιδέες και οι προβληματισμοί αλλάζουν. Επίσης μεταφράζονται και ξένοι λογοτέχνες.
- ❖ Ανάμεσά στους Έλληνες λογοτέχνες είναι γυναίκες όπως η Άλκη Ζέη, η Αγγελική Βαρελλά, η Ζωρζ Σαρρή, η Λίτσα Ψαραύτη, η Κίρα Σίνου και από άντρες ο Ευγένιος Τριβιζάς, ο Μάνος Κοντολέων, Βασίλης Παπαθεωδώρου.